

אבני החושן - חלק <mark>2</mark> יששכר, זבולון, דן, נפתלי

The High Priest's Breastplate (2) Issachar, Zevulun, Dan, Naftali

897 **=** 4/2012 **=** 2012

בספר שמות פרק כ״ח מתואר כיצד יש להכין את בגדי הקודש של הכהן הגדול, ובהם פריט הלבוש המפואר ביותר - החושן.

יְּעְשֶׂיתָ חֹשֶׁן מִשְׁפָּט, מַעֲשֹׁה חֹשֶׁב-בְּמַעֲשֹׁה אֵפּר, תַּעֲשֶׂנּוּ; זָהָב תְּבֵלֶת וְאֵרְנָמֶן רְתֹּלֶעַת שֹׁנִי, וְשֵׁשׁ מִשְּׁוָר-תַעֲשָׁה אֹתוֹ. רָבוּעַ יְהְיֶה, כָּפּוּלּ; זֶרֶת אָרְכּוֹ, וְזֶרֶת בְּיִבְּעָה שֹׁנִי, וְמֵלֵעת שֹׁנִי, וְשֵׁשׁׁ מְשְׁוָר-תַעֲשָׁה אֹתוֹ. רָבוּעַ יְהְיֶה, כָּפּוּלּי, זֶרֶת אָרְכּוֹ, וְהַטּוּר, הַשְּׁנִי-בֹּעָן בְּפִיר, וְיָהֲלֹם. וְהַטּוּר, הַשְּׁלִישִּי-בְשָׁה שִׁנְרָב, וְיָשֶׁלָם. וְהַטּוּר, הַשְּרָבִיעִי-תַרְשִּׁישׁ וְשֹׁהַס, וְיָשֶׁפָה; מְשָׁבְּצִים זְהָב יִיְיִי, שְׁבַר, וְשָׁבְּבִים תְהָיָיָ עַלִּ-שְׁמֹתְם; בְּמֵי-וֹת עָשְׁרַה-עַל-שְׁמֹתְם; בְּמִילוּאתָס, יְיִשְׁעָל-שְׁמַתְם; (שמות כח, טו-כא) פִּתוּחִי תוֹתֶס, אִישׁ עַל-שִׁמוֹ, הְהָיֵיֶן, לִשְּיִר שָׁבַט". (שמות כח, טו-כא)

החושן היה בגד זעיר משובץ באבנים יקרות, שהיה אחד משמונת בגדי הכהן הגדול בבואו לשרת בקודש. על כל אחת מ-12 אבני החושן היה חרוט השם של אחד משבטי ישראל, ובכך הוא סימל את אחדות עם ישראל בפני האלוהים. כמו כן סימל החושן את מעמדו הרם של הכהן הגדול ואת קדושת תפקידו בעבודת בית המקדש.

"וְנָשֹׂא אַהָּבֶן אֶת-שְׁמוֹת בְּנִי-יִשְׂרָאֵל בְּחֹשֶׁן הַמִּשְׁפָט, עַל-לְבּוֹ-בְּבֹאוֹ אֶל-הַהְּוֶּשׁ לְזִבֶּרֵן לִפְנִי-ה', תָּמִיד. וְנָתַתָּ אֶל-חֹשֶׁן הַמִּשְׁפָט, אֶת-הָאוּרִים וְאֶת-הַתְּמִים, וֹהָיוֹ עַל-לַב אַהֲבָן, בְּבֹאוֹ לִפְנֵי ה', וְנָשָׁא אַהֲבָן אֶת-מִשְׁפַט בְּנִי-יִשְּׂרָאֵל עַל-לִבּוֹ, לִפִנִי ה'-תַּמִיד". (שמות כח, כט-ל).

על-פי התיאור התנ״כי, החושן היה מורכב מארבע שורות של שלוש אבנים חרוטות ומשובצות בזהב.

לפי המסורת החושן והאורים והתומים שימשו כלי לבירור רצון האלוהים בנוגע לשאלות ממלכתיות חשובות.

במהלך הדורות נעשו נסיונות שונים לזהות את אבני החושן. החוקרים הסתמכו בעיקר על צבעיהם של המינרלים המוזכרים במדרשים. על-פי מדרש רבה (במדבר כח, יד) צבעיו של כל מינרל היו זהים לאלו שהופיעו על גבי דגליהם של שבטי ישראל.

התרגומים מן העברית המקורית הם מגוונים והושפעו מן התרבות ומאבני החן שהיו מוכרות באותה התקופה. הפירוש שניתן לחלק מן השמות בעברית המודרנית איננו מדויק. למשל, "יהלום" מתאר מינרל שלא היה מוכר בתקופת התנ"ך. לכן נדרשו מקורות נוספים שיסייעו בזיהוי המינרלים. גילויין של אבני חן בקברי המלכים של תות-ענח-אמון במצרים ואלה שבעיר הקדומה אור שבארם-נהריים תרמו לידע בנוגע לאבני החן מתקופה זו. מידע נוסף התגלה במכרות עתיקים במזרח התיכון ובצפון אפריקה, וכן דרך לימוד נתיבי הסחר של אותה העת.

חיתוך האבנים היה פשוט ובמקרים רבים הן הוחלקו ולוטשו בצורה אליפטית, ללא פיאות, מאחר שהמבנה הקריסטלי שלהן לא איפשר חיתוך בקווים מקבילים. הן שובצו בתוך זהב על גבי החושו.

יששכר

ספיר - לזוריט (כחול כהה)

הלזוריט הוא מינרל פלדשפטואיד ונמנה עם קבוצת הסודליטים, יחד עם סולפט, גופרית וכלור. אבן הספיר לא היתה מוכרת במזרח התיכון באותה העת. ייתכן שמקור המינרל היה בסר-א-סאנג בבאדחשאן, אפגניסטאן.

זבולון

יהלום - קוורץ (לבן)

הקוורץ הוא המינרל השני בתפוצתו בקרום כדור הארץ היבשתי והוא מורכב מצורן וחמצן. היהלום לא היה מוכר בימי קדם. ייתכן שמקור המינרל היה במצרים העליונה או בסיני.

ĮΤ

לשם - זירקון (אדום-צהוב)

הזירקון הוא מינרל זירקוניום השייך לקבוצת הסיליקטים וצבעו נובע ממעורבות של חומרים המצויים בכמויות מזעריות. ייתכן שמקור המינרל היה במצרים העליונה.

נפתלי

אחלמה - אמטיסט (אדום יין)

האמטיסט הוא קוורץ בעל גוון סגול, צורן דו-חמצני, המכיל מרכיבים של ברזל, אשר נותנים לו את צבעו. ייתכן שמקור המינרל היה במדבר נוב.

יוסף חרש יועץ מדעי לסדרת הבולים, גיאולוג ובולאי חבר באגודה הבולאית המלכותית של לונדון

* הנפקת בולים זו היא חלק שני מתוך סידרה של שלושה חלקים.

עיצוב בולים, מעטפה וחותמת: דויד בן-הדור Stamps, Envelope & Cancellation design: David Ben-Hador

The High Priest's Breastplate (2) - Issachar, Zevulun, Dan, Naftali

The Book of Exodus chapter 28 describes how to prepare the High Priest's holy garments, including the most magnificent of all, the Breastplate, Choshen.

"And thou shalt make a breastplate of judgment, the work of the skilful workman; like the work of the ephod thou shalt make it: of gold, of blue, and purple, and scarlet, and fine twined linen, shalt thou make it. Four-square it shall be and double: a span shall be the length thereof, and a span the breadth thereof. And thou shalt set in it settings of stones, four rows of stones: a row of carnelian, topaz, and smaragd shall be the first row; and the second row a carbuncle, a sapphire, and an emerald; and the third row a jacinth, an agate, and an amethyst; and the fourth row a beryl, and an onyx, and a jasper; they shall be enclosed in gold in their settings. And the stones shall be according to the names of the children of Israel, twelve, according to their names; like the engravings of a signet, every one according to his name, they shall be for the twelve tribes" (Exodus 28, 15-21).

The Choshen was a small garment embellished with gemstones and one of the eight garments worn by the High Priest as he served G-D. Each jewel was inscribed with one of the names of the 12 tribes of Israel. The High Priest's breastplate symbolized the unity of the people of Israel before G-D as well as the importance of the position of the High Priest and the sanctity of the function, as he stood before G-D.

"And Aaron shall bear the names of the children of Israel in the breastplate of judgment upon his heart when he goeth in unto the holy place for a memorial before the LORD continually. And thou shalt put in the breastplate of judgment the Urim and the Thummim; and they shall be upon Aaron's heart, when he goeth in before the LORD; and Aaron shall bear the judgment of the children of Israel upon his heart before the LORD continually (Exodus 28, 29-30).

The biblical description states that the breastplate was to be made up of four rows of three engraved gems, each jewel set in gold.

According to tradition the Choshen and the Urim and Thummim (literally "the Lights and the Perfections") were used to ascertain the Divine Will regarding questions of national importance.

Throughout the generations numerous attempts have been made to identify the gemstones. Researchers have mainly relied upon the color of the minerals mentioned in Talmudic literature. According to the Midrash Rabba (Numbers 24, 14), the colors of each mineral were the same as those of the flags of each of the twelve tribes of Israel.

The translations from the original Hebrew are very varied and were influenced by the culture and gems known at the time. Modern Hebrew interpretations for some of the stones are inaccurate, for example, yahalom - diamond, describes a mineral not known in biblical times. Therefore, further sources of evidence were required to aid in the identification of the minerals. The discovery of precious stones in the royal tombs of Tutanakhamen in Egypt, and those in Ur, Mesopotamia, shed light on the known gems from this period. Additional information was gained in ancient mines in the Middle East and North Africa and from the study of the trade routes of the time.

076-8873933 :סל: 176-8873933 שדרות ירושלים 12, תל-אביב-יפו

The Israel Philatelic Service - Tel: 972-76-8873933 12 Sderot Yerushalayim, Tel-Aviv-Yafo 68021 www.israelpost.co.il * e-mail: philserv@postil.com

The stones were simply cut and polished, many "en cabochon" ellipsoid, as they could not be cut with parallel lines due to their crystal structure. They were set in gold on the breastplate.

Issachar Sapir - Lazurite (Dark Blue)

Lazurite is a feldspathoid mineral and a member of the sodalite group, with sulphate, sulphur and chlorine. Sapphires were not known in the Middle East at the time. The possible location of mineral deposit was Sar-e-Sang deposits, Badkhshan, Afghanistan.

Zevulun Yahalom - Quartz (White)

Quartz is the second most abundant mineral in the Earth's continental crust and is composed of silicon and oxygen. Diamond was not known in ancient times. The possible location of mineral deposits was Upper Egypt or Sinai.

Dan Leshem - Zircon (Red-yellow)

Zircon is a zirconium silicate mineral and its color comes from trace element impurities. The possible location of mineral deposit was Upper Egypt.

Naftali Ahlamah - Amethyst (Red Wine)

Amethyst is a violet variety of quartz, silicon dioxide, containing iron impurities, which give it its color. The possible location of mineral deposit was the Nubian Desert.

Josef Charrach

Scientific advisor to this series of stamps Geologist and Philatelist Member of the Royal Philatelic Society of London

* This stamp issue is the second of a three part series.

Issue: April 2012

Stamps Designer: David Ben-Hador

Stamp Size: 30 mm x 40 mm Plate nos: 863, 864, 865, 866

(no phosphor bars)

Sheet of 10 stamps, Tabs: 5

Printers: Joh. Enschede, The Netherlands

Method of printing: Offset